עין משפט
נר מצוה

ב א מיי' פ"ב מהלכות איסורי ביאה הל' ו :

ג ב מיי' פ"ג מהלכות נערה בתולה הלכה יא סמג לאוין קכ טוש"ע אה"ע סימן קטו סעיף ה בהג"ה :

ד ג מיי' פכ"א מהלכות איסורי ביאה הלכה ט סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן כ סעיף ט :

מסורת
השי"ס

לעיל נג. וש"נ

[לעיל עה: וש"נ]
[תוספתא פי"ב]

[יבמות כח:]

תורה אור

ויקרא כא

ויקרא יט

מה להיא שכן אמה בשרפה תאמר בהוא שאמו בסקילה ועוד הוא כהיא מה היא לא חלקתה בה בין בתה לאם אמה אף הוא לא תחלוק בו בין בתו לאם אמו ~~ולמאן דאמר סקילה חמורה~~ מהאי קושיא לא נידונה. אי מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה אמר אביי אמר קרא "אשת בנך היא" משום אשת בנך אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת בנה אמר רבא בין למ"ד דון מינה ומינה, בין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא: למאן דאמר דון מינה ומינה מה הוא כלתו אסורה אף היא נמי כלתה אסורה ומינה מה הוא בסקילה אף היא נמי בסקילה ~~למ"ד סקילה חמורה~~ איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד בתה בשרפה וכלתה בסקילה? הוא בעצמו יוכיח דבתו בשרפה וכלתו בסקילה, אלא מה הוא לא חלקת בו בין אמו לכלתו אף היא לא תחלוק בה בין אמה לכלתה ~~ולמ"ד שרפה חמורה~~ מהאי קושיא לא נידונין, ולמ"ד דון מינה ואוקי באתרה מה הוא כלתו אסורה אף היא כלתה אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבסקילה אבל הכא בשרפה כדאשכחן באמה ~~למ"ד סקילה חמורה~~ איכא למיפרך מה להוא שכן אמו בסקילה תאמר בהיא שאמה בשרפה ועוד מה הוא חלקת בו בין בתו לכלתו אף היא תחלוק בה בין בתה לכלתה ולמ"ד נמי שרפה חמורה מהאי קושיא לא נידונין: בתו מאנוסתו מנין? האמר אביי ק"ו: על בת בתו ענוש, על בתו לא כל שכן, וכי *עונשין מן הדין? *גלויי מילתא בעלמא הוא *רבא אמר אמר לי ר' יצחק בר אבדימי אתיא "הנה" "הנה", אתיא "זמה" "זמה" תני אבוה דרבי אבין *לפי שלא למדנו לבתו מאנוסתו הוצרך הכתוב לומר °"ובת איש כהן" אי מה בת כהן היא בשרפה ואין בועלה בשרפה אף בתו מאנוסתו היא בשרפה ואין בועלה בשרפה? אמר אביי אמר קרא °"את אביה היא מחללת" מי שמחללת את אביה יצתה זו שאביה מחללה רבא אמר בשלמא התם אפיקתיה מדינא דבת כהן ואוקימתה אדינא דבת ישראל, הכא אדינא דמאן מוקמת ליה, אדינא דפנוייה מוקמת ליה! אזהרה לבתו מאנוסתו מניין? בשלמא לאביי ורבא מהיכא דנפקא להו עונש, מהתם נפקא להו אזהרה, אלא לדתני אבוה דרבי אבין מאי? אמר רבי אילעא אמר קרא °"אל תחלל את בתך להזנותה" מתקיף לה רבי יעקב אחוה דרב אחא בר יעקב האי "אל תחלל את בתך להזנותה" להכי הוא דאתא? האי מיבעי ליה לכדתניא "אל תחלל את בתך להזנותה" יכול בכהן המשיא את בתו ללוי ולישראל הכתוב מדבר ת"ל "להזנותה" בחילול שבזנות הכתוב מדבר במוסר את בתו שלא לשם אישות? אם כן לימא קרא "אל תחל" מאי "אל תחלל" שמע מינה תרתי ואביי ורבא האי "אל תחלל את בתך להזנותה" מאי עבדי ליה? אמר רבי מני זה המשיא את בתו לזקן כדתניא "אל תחלל את בתך להזנותה" רבי אליעזר אומר זה המשיא בתו לזקן ר"ע אומר זה המשהא בתו בוגרת אמר רב כהנא משום רבי עקיבא אין לך עני בישראל אלא רשע ערום והמשהא בתו בוגרת, אטו המשהא בתו בוגרת לאו רשע ערום הוא? אמר אביי

הכי

מה להיא · לאסור אשתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן מליט בלותו שאר לו חמור שכן אמה בשריפה : ועוד מה היא לא חלקה בין בתה לאם אמה אף הוא וכו' · כלומר מאי חזית דכי אמרת אוקים באתרה למילף שאר דידיה מיניה וביה דבר מדבר שנאמר דאם אמו היא בסקילה כאמו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כאמה דילמא אוקמא באתרה ונימא דבשריפה היא כבתו כי היכי דבשאר דידה אם אמה כבתה, והא לא אפשר כיון דס"ל שריפה חמורה איכא למיפרך אמו בסקילה ואם אמו בשריפה : אף היא · כלתה אסורה כיון דרביתה הזכרים כנקבות השוה נמי נקבות כזכרים שאר אשתו כשארו ויהא אסור אף באשת חורגו ותנן הא דאמרינן מותר אדם באשת חורגו : כלתו בסקילה · בפ' ד' מיתות (לעיל דף נג:) : איכא למיפרך · בתחילת הדין לאוסרה : למ"ד שריפה חמורה · ואינה לפירכא קמייתא, משום האי קושיא בתרייתא לא נדונה כלומר לא תילפינהו מהדדי ואפי' לאוסרה דכיון דלא מצית למידן מינה ומינה : ה"ג אבל הכא בשריפה כדאשכחן באמה דהייט אתרה דומיא דידיה דכלתו כאמו : ועוד מה הוא חלקה · כלומר מאי חזית דכי אוקמת ליה באתרה למילף שאר דידה מיניה וביה שריפה כאמה דומיא דידיה דכלתו כאמו, אוקמת באתרה הכי ולמוד שאר דידיה מיניה וביה ואימא הכי כיון דבתה בשריפה צריכין אנו למעט בכלתה מיתה חמורה מזאת ובסקילה והייט מיניה וביה מבתה שהיא בשריפה אתה למד לכלתה סקילה שצריך אתה לחלוק ולהחמיר בין בתה לכלתה דמה הוא חלקת בו להחמיר כלתו מבתו אף היא וכו' והאי לאו דון מינה ומינה הוא אלא גלויי מילתא בעלמא היא דכי ילפת שאר דידיה מיניה וביה יש לך להחמיר בכלתה מבתה ואם באת לומר כן איכא למימר דאין לך ללמוד כן אלא להשוות כלתה לאמה כי היכי דכלתו שוה לאמו הלכך איכא למימר סקילה ואיכא למימר שריפה מש"ה לא נדונה : בתו מאנוסתו מניין · בשאר דידיה בקרא "דערות בת בנך וגו' דאוקימנא באונסין לא כתיבא בתו : גלויי מילתא בעלמא הוא · ואין זה עונש מן הדין דהא בת בתו מקורבת דבתו היא דאתיא והיכי דמי עונש מן הדין כגון "ערות אחותך בת אביך או בת אמך" אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו, ובת אמו שלא בת אביו ואם באתה להביא בת אביו ובת אמו מק"ו, זה עונש מן הדין דהא לאו מכח קורבה דהא אתיא, דזו קורבה מחמת עצמה וזו קורבה מחמת עצמה אבל הבא על בת בתו אינה קרובה לו אלא משום בתו : אתיא הנה הנה לאיסורא · נאמר בשארו "הנה" ונאמר בשאר אשתו "הנה" מה להלן בתה כבת בתה אף כאן בתו כבת בתו, ומאחר שנתרבית להיות כבת בתו, אתיא לשריפה בגזירה שוה "זמה-זמה" כבת בתו כדאמרינן לעיל : הוצרך הכתוב לומר "ובת איש כהן" · דהוה ליה למימר ובת כהן וכתוב "איש" לומר לך בת איש מאנוסתו שהיא בת אשתו כי תחל לזנות את אביה כלומר שזינתה מאביה בשריפה : אי מה בת כהן · נשואה שזינתה מאחר היא בשריפה ואין בועלה בשריפה : אף בתו מאנוסתו היא בשריפה ולא הוא · דהיא תשרף כתיב ולא הוא : רבא אמר בשלמא התם גבי בת כהן בנשואה או בארוסה משתעי קרא כדילפינן בפרק ד' מיתות כי אפיקתיה לבועל מדינא דבת כהן : ואוקמיה אדינא · דבועל אשת איש דהא לא נפקא מכלל "אשת רעהו" אבל בא על בתו משום קורבא היא בין בפנויה בין בנשואה ואי מפקת לאביה מכלל דינא אהי דינא מוקמת ליה, אדינא דפנויה מוקמת ליה ומפטר, אפשר לומר כן, השתא איהי דלא עבדא מידי, מיקטלא, איהו מיפטר והא קיימא לן (ב"ק דף טו.) השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה : אל תחלל את בתך · אל תחללה בזנות : יכול בכהן המשיא בתו ללוי ולישראל · שמחללה ופוסלה מתרומה כל(א) (זמן) היותה תחתיו : במוסר בתו · לאדם לבעילת זנות שלא לשם אישות : תחלל · שני חולין משמע : המשיא בתו לזקן · ומתוך שאינה מקבלתו מזנה היא עליו : זה המשהא בתו בוגרת · שמתאוה להפקירה ומזנה : אין לך עני בישראל · לקמן מפרש לה : המשהא בתו בוגרת לאו רשע ערום הוא · שמשהא אותה בשביל מלאכה וזו היא ערמת רשע שגורם להזנותה בשביל הנאתו שאין רוצה לקנות שפחה לשמשו :

הכי

אמר אביי ק"ו · אביי נמי אית ליה גזירה שוה כדאמרינן לעיל אלא דקאמר הכא לא צריך ומיהו קשה מפ"ק דכריתות (דף ה.) גבי אל תהי ג"ש קלה בעיניך דמשמע התם דאביי לא יליף בתו מאנוסתו אלא מגזירה שוה :

תני אבוה דרבי אבין כו' · מדבעי קרא משמע דלית ליה גזירה שוה דהנה הנה וזמה זמה ותימה א"כ בת בתו ובת בנו מנא ליה דבשריפה ועוד קשה דהאי איש איצטריך לכדדרשינן בפרק ד' מיתות (לעיל דף נב.) אע"פ שאינה כהנת דמאיש דריש כדפירש בקונטרס :

איזהו

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה יכול וכו' כל ימי היותה :

נושא/מבנה
בתו מאנוסתו
א-עונש
ב-אזהרה
△ מקורות לאונס לבא על בתו מאנוסתו

ויקרא כא:ט
ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף

* אלות ה-△ הינו לקשר לשלות דלמעלה המסומנים ב-△

מבנה
2 מימרות על רב כהנא משום ר"ע בעניני התנהגות אדם עם בני משפחתו וצוו

* דמקובס על כך בסקילה חמורה

* ואנן אמרינן דמותר אדם באשת חורגו

* אבות יד.